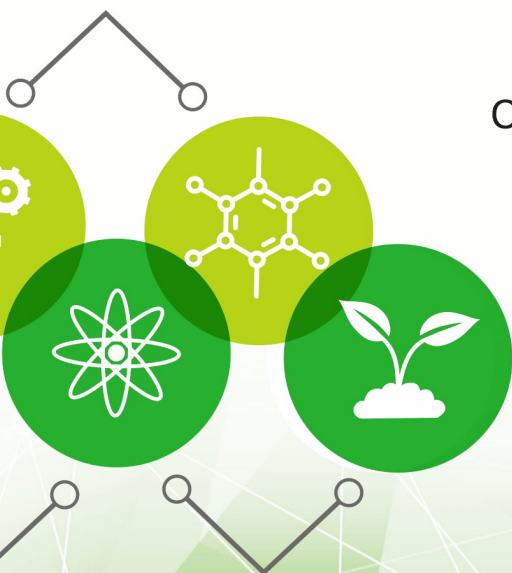

ISSN 2524-0986

АКТУАЛЬНЫЕ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

СБОРНИК НАУЧНЫХ ТРУДОВ

Выпуск 6(26)
Часть 4

Переяслав-Хмельницкий
2017

АКТУАЛЬНЫЕ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

ВЫПУСК 6(26)
Часть 4

Июнь 2017 г.

СБОРНИК НАУЧНЫХ ТРУДОВ

Выходит –12 раз в год (ежемесячно)
Издается с июня 2015 года

Включен в наукометрические базы:

РИНЦ http://elibrary.ru/title_about.asp?id=58411

Google Scholar

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=JP57y1kAAAAJ&hl=uk>

Бібліометрика української науки

http://nbuviap.gov.ua/bpnu/index.php?page_sites=journals

Index Copernicus

<http://journals.indexcopernicus.com/++++,p24785301,3.html>

Переяслав-Хмельницький

УДК 001.891(100) «20»

ББК 72.4

A43

Главный редактор:

Кошур В.П., доктор исторических наук, профессор, академик Национальной академии педагогических наук Украины

Редколлегия:

Базалук О.А.	д-р филос. наук, профессор (Украина)
Боголиб Т.М.	д-р экон. наук, профессор (Украина)
Кабакбаев С.Ж.	д-р физ.-мат. наук, профессор (Казахстан)
Мусабекова Г.Т.	д-р пед. наук, профессор (Казахстан)
Смирнов И.Г.	д-р геогр. наук, профессор (Украина)
Исак О.В.	д-р социол. наук (Молдова)
Лю Бинцян	д-р искусствоведения (КНР)
Тамулет В.Н.	д-р ист. наук (Молдова)
Брынза С.М.	д-р юрид. наук, профессор (Молдова)
Мартынюк Т.В.	д-р искусствоведения (Украина)
Тихон А.С.	д-р мед. наук, доцент (Молдова)
Таласпаева Ж.С.	канд. филол. наук, профессор (Казахстан)
Чернов Б.О.	канд. пед. наук, профессор (Украина)
Мартынюк А.К.	канд. искусствоведения (Украина)
Воловык Л.М.	канд. геогр. наук (Украина)
Ковальська К.В.	канд. ист. наук (Украина)
Амрахов В.Т.	канд. экон. наук, доцент (Азербайджан)
Мкртчян К.Г.	канд. техн. наук (Армения)
Стати В.А.	канд. юрид. наук, доцент (Молдова)
Бугаевский К.А.	канд. мед. наук, доцент (Украина)

Актуальные научные исследования в современном мире: XXVI Междунар. научн. конф., 26-27 июня 2017 г., Переяслав-Хмельницкий. // Сб. научных трудов - Переяслав-Хмельницкий, 2017. - Вып. 6(26), ч. 4 – 136 с.

Языки издания: українська, русский, english, polski, беларуская, казакша, o'zbek, limba română, кыргыз тили, Հայերեն

В сборнике представлены результаты актуальных научных исследований ученых, докторантов, преподавателей, аспирантов и студентов - участников Международной научной конференции **"Актуальные научные исследования в современном мире"** (Переяслав-Хмельницкий, 26-27 июня 2017 г.).

Сборник предназначен для научных работников и преподавателей высших учебных заведений. Может использоваться в учебном процессе, в том числе в процессе обучения аспирантов, подготовки магистров и бакалавров в целях углубленного рассмотрения соответствующих проблем. Все статьи сборника прошли рецензирование, сохраняют авторскую редакцию, всю ответственность за содержание несут авторы.

УДК 001.891(100) «20»

ББК 72.4

A43

Нурутдинова Аида Рустамовна (Казань, РФ) ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ЭТИКА И ЭТИКА ИКТ ПОВЕДЕНИЯ В ЯПОНИИ: ТЕХНИЧЕСКИЕ ЗНАНИЯ И ПРАКТИЧЕСКИЙ ОПЫТ.....	65
Сейілбек Аякөз Ерланқызы (Алматы, Қазақстан) «МҰНАЙ ХИМИЯСЫ» ПӘНІН ОҚЫТУДА СТУДЕНТТЕРДІҢ БІЛІМІН АРТТЫРУДЫҢ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ МУЛЬТИМЕДИАЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ПАЙДАЛАҢУ.....	72
Сорокіна Галина Миколаївна (Харків, Україна) INTERKULTURELLE KOMMUNIKATIVE KOMPETENZ IM GESCHÄFTLICHEN UMGANG.....	77
Степаненко Ольга Алексеевна, Голованова Наталия Леонидовна (Киев, Украина) СОВРЕМЕННЫЕ ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ, ИСПОЛЬЗУЕМЫЕ В ПРОЦЕССЕ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ФИЗИЧЕСКОМУ ВОСПИТАНИЮ И СПОРТУ.....	81
Турсынбаева Динара Ахметовна, Ерженбек Булбул (Алматы, Қазақстан) МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ У УЧАЩИХСЯ ОСНОВНЫХ ПОНЯТИЙ КВАНТОВОЙ ФИЗИКИ.....	86
Филатова Ольга Николаевна (Усть-Каменогорск, Қазақстан) СОВРЕМЕННЫЙ УРОК МАТЕМАТИКИ: ПУТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ.....	92
Фомін Володимир Вікторович (Харків, Україна) ПИТАННЯ СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ Й ПІКЛУВАННЯ В ЕПОХУ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ.....	97
Шевчук Евгения Петровна, Смолина Галина Спиридоновна (Усть-Каменогорск, Қазақстан) ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ВИРТУАЛЬНОЙ РЕАЛЬНОСТИ В ПРЕПОДАВАНИИ ФИЗИКИ.....	101

СЕКЦИЯ: СОЦИОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Гриценко Галина Дмитриевна (Ставрополь, Российская Федерация) ВЗАИМООТНОШЕНИЯ СТУДЕНТОВ В ПОЛИКУЛЬТУРНОМ СООБЩЕСТВЕ В КОНТЕКСТЕ ГРАЖДАНСКОЙ ИДЕНТИЧНОСТИ.....	107
Коберник Евгения Викторовна, Моложавенко Вера Леонидовна, (Тюмень, Россия) СОЦИАЛЬНОЕ ПАРТНЁРСТВО И МЕЖВЕДОМСТВЕННОЕ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ КАК ЭФФЕКТИВНЫЕ ФОРМЫ РЕАЛИЗАЦИИ МОДЕЛИ СОЦИАЛИЗАЦИИ ДЕТЕЙ-СИРОТ И ДЕТЕЙ, ОСТАВШИХСЯ БЕЗ ПОПЕЧЕНИЯ РОДИТЕЛЕЙ.....	113
Маслова Татьяна Федоровна (Ставрополь, Российская Федерация) «ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ» МИГРАНТА В НОВОМ СООБЩЕСТВЕ...	116

УДК [37.013.42:35.072.2](477)

Фомін Володимир Вікторович
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
(Харків, Україна)

ПИТАННЯ СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ Й ПІКЛУВАННЯ В ЕПОХУ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

Анотація. У статті розглядаються питання державної та громадської опіки й піклування, що були актуальні для епохи Середньовіччя. Доведено, що в цей період розвитку українського суспільства основна соціальна допомога нужденним (престарілі, хворі, каліки, діти-сироти тощо) вирішувалась через діяльність громадських та церковних організацій. З'ясовано, що пріоритетними напрямками у вирішенні питання суспільної опіки й піклування вважались створення значної кількості богоугодних установ (притулки, лікарні, богадільні), а також боротьба зі злидарством та професійним жебракуванням.

Ключові слова: опіка, піклування, суспільна допомога, жебракування, безпритульність.

ВОПРОСЫ ОБЩЕСТВЕННОЙ ОПЕКИ И ПОПЕЧИТЕЛЬСТВА В ЭПОХУ СРЕДНЕВЕКОВЬЯ

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы государственной и общественной опеки и попечительства, которые были актуальными для эпохи Средневековья. Доказано, что в этот период развития украинского общества основная социальная помощь нуждающимся (престарелые, больные, калеки, дети-сироты и т.д.) совершалась через деятельность общественных и религиозных организаций. Стало известно, что приоритетными направлениями в решении вопроса общественной опеки и попечительства считались создания значительного количества богоугодных учреждений (приюты, больницы, богадельни), а также борьба с нищетой и профессиональным попрошайничеством.

Ключевые слова: опека, попечительство, общественная помощь, попрошайничество, беспризорность.

SOME ISSUES OF PUBLIC GUARDIANSHIP AND TRUSTEESHIP IN THE MIDDLE AGES

Abstract. The article deals with the issues of state and public trusteeship and guardianship, which were topical for the Middle Ages. It has been proved that during this period of Ukrainian society development the basic social assistance to those in need (elderly, sick, disabled people, orphans, etc.) was carried out through the activities of public and religious organizations. It has become known that establishing of a significant number of charitable institutions (shelters, hospitals, almshouses), as well as fight against poverty and professional begging, were considered to be the priority areas in the solution of public guardianship and trusteeship issues.

Keywords: *guardianship, trusteeship, social assistance, begging, homelessness.*

В епоху Середньовіччя питання державної, громадської опіки й піклування вирішувались безпосередньо за участю церковних організацій. Звертаючись до історії їх розвитку, зазначимо, що завдяки їх діяльності створювалися лікарні, притулки для різної категорії нужденних людей (престарілі, хворі, каліки, діти-сироти тощо), школи та інші благочинні заклади. Так, у передмістях Львова у XIV ст. було відкрито чотири лікарні; при Київському братстві було засновано як власну школу, так і «шпиталь для людей убогих, престарілих, не лише духовних і цивільних, але й лицарських»; при Кам'янці-Подільському функціонував вірменський шпиталь, створений на кошти місцевої громади, де лікували хворих різних національностей. Найперший обов'язок кожного братчика полягав у тому, щоб «відвідати хворого, зарадити йому, повідомити братство про біду», тобто виховати в собі риси солідарності та взаємної допомоги [1, с. 45].

Основну соціальну допомогу нужденним на селі надавали також громадські об'єднання, які несли відповідальність за всіх своїх членів, особливо за убогих, жебраків, сиріт, вдов. «Вдовині й сирітські сльози камінь лупають», – казали в народі, отже керівники таких громад мусили організовувати спеціальні притулки для нужденних, свого роду вільні хати, де односельцям допомагали харчами, а тим, хто постраждав унаслідок лиха, надавали одяг, харчі, насіння та будівельні матеріали. Окрім цього, при виборі опікуна для сиріт вирішальну роль відігравала родина, але такою ж важливою була і громадська думка. Бралися до уваги не тільки ступінь родинного зв'язку між сиротою та опікуном, а й риси характеру останнього, його вік (не менше 25 років), ділові якості. Основним критерієм при цьому було вміння опікуна вести господарство, бо від збереження і примноження спадку сиріт залежала їхня подальша доля [2, с. 17].

Аналіз нарисів історичних робіт дослідників XIX століття дозволив з'ясувати декілька цікавих фактів стосовно запобігання злидарства та професійного жебракування в цей період. Насамперед, на сторінках дореволюційної періодичної преси у циклі дослідницьких матеріалів з історії піклування про бідних, незаможних, причин виникнення та припинення жебракування у державі, автором М. Воскобойніковим зауважувалося, що монастирі Середньовіччя, враховуючи церковні канони та заповіді київських князів, при наданні допомоги нужденним, хворим та убогим, не вирізняли їх серед тих, які дійсно потребували допомоги, й «гулящими дармоїдами», приймаючи всіх без розбору й оселяючи їх в особливо влаштованих келіях, під наглядом своїх прикажчиків; урядова влада, зі свого боку, не втручалася до цієї справи, зокрема, з причини відсутності такої державної структури як поліцейський нагляд [3, с. 404-405].

Виходячи з цього, нерідко траплялося так, що так звані злидні, схильні до гульярства та байдкування, цілком здорові й маючі при собі чималі власні кошти, приходили натовпами з різних місць та оселялися біля храмів або монастирів. Поступово поблизу тих та інших виникали так звані слободи, заселені виключно жебраками, які займалися цим промислом суто професійно, з метою легкого й досить прибуткового заробітку. При такому положенні справ

«жебраки-промисловці» цілком благоденствували, причому багато хто з них, за вигідністю промислу, навіть підкуповували прикажчиків за надання місця проживання у богадільні. В свою чергу, більшість дійсно нужденних людей (хворі, каліки, престарілі, сироти) були позбавлені всякого піклування. Для підтвердження цих подій, М. Воскобойніков цитував уривки з оригінального документу того часу, а саме «Стоглав, Царські питання»: «въ убожествѣ гладѣ и мразѣ, и зной, и наготу, и всякую скорбѣ терпѣли, не имѣли гдѣ главы подклонити, по міру скитались, вездѣ ихъ гнушались, и въ недозорѣ умирали, и безъ покаянія и безъ причастія, никимъ не брегоми» [3, с. 405].

З іншого боку, кількість жебраків збільшувалася з числа служителів церкви та послушників монастирів, оскільки бюджет церковних організацій, незважаючи на значні вклади, не витримував великого напливу нужденних. Все це спонукало уряд звернути увагу на такий стан справи, і на Стоглавому Соборі, що відбувся у 1551 році, було прийнято рішення щодо наступних заходів: 1) переписати по містах, слободах усіх жебраків, прокажених, немічних та інших, хто займався збором подаяння; 2) влаштувати в кожному місті чоловічі та жіночі богадільні для тих, хто потребував притулку; 3) забезпечити їх усім необхідним за рахунок приватних подаянь; 4) доручити нагляд за такими людьми «священникамъ добрымъ, да цѣловальникамъ градскимъ, людемъ добрымъ, чтобы имъ (призрѣваемымъ) насильства не было и обиды...» 5) церковним службовцям приходити до богадільні і вчити людей Закону Божому, щоб «жили в чистоті та у покаянні»; 6) за християнськими звичаями сповідувати, причащати, проводити поховання та згадувати богоугодних людей під час поминання на святих Божих службах; 7) здатних працювати забезпечити необхідним та змусити займатися рукоділлям [3, с. 405].

Стосовно жебракування ченців та черниць також були складені певні розпорядження. Передусім, передбачалося їх усіх зібрати, переписати та розіслати по монастирям, причому, відокремити здорових від хворих і перших спочатку віддати на виправлення «добрим старцям» та вже потім залучати їх до монастирських робіт; останніх – влаштувати до монастирських лікарень. Утримання немічних та хворих входило в обов'язки митрополита та єпископів за рахунок державної скарбниці у кількості, «як Государ Бог сповістить». У свою чергу, здоровим чернцям суворо заборонялося давати плату, припускаючи, що вони власноруч зможуть заробити собі на прожиток та служіння святій братії [3, с. 406].

Таким чином, аналіз цієї постанови підтверджує факт зростання професійного жебракування та, у зв'язку з цим, зростання злочинності, зловживання моральними принципами. Все це змусило державу запровадити необхідні заходи, передусім, відокремити професійних жебраків-промисловців від осіб, які дійсно мали потребу в громадському піклуванні, влаштовуючи останніх в богадільні та лікарні. З іншого боку, здатних до роботи людей змушували працювати, особливого значення надаючи поліпшенню їх моральної складової. Крім того, нагляд за людьми, що потребували допомоги, який раніше зосереджувався в особі прикажчика, визнавався недостатнім та незадовільним, отже, опіка та піклування все більше закріплювались в руках священників спільно з градоначальниками, тобто за участю вже світської й, до того ж, виборчої влади.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Лукашевич М.П. Теорія і методика соціальної роботи: Навч. посіб. // Лукашевич М.П., Мигович І.І.– 2-ге вид., доп. і випр.– К.: МАУП, 2003. – 168 с.
2. Янкович О.І. Історія розвитку соціальної роботи в Україні /Соціальна робота в Україні: навч. посіб. // [авт. колектив І.Д. Зверева, О.В. Безпалько, С.Я. Харченко та ін.] // За заг. ред.: І.Д. Зверєвої, Г.М. Лактіонової. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 256с.
3. Воскобойников Н. Материалы по истории призрения бедных и неимущих в России / Н. Воскобойников // Тюремный вестник / ред. А. Лихачов. – 1893. – №10. – С. 402-423.